

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 72/2026**

Het Hof vernietigt de Brusselse ordonnantie waarbij eigenaars van uitzonderlijke goederen, zoals het Stocletpaleis, verplicht kunnen worden om die occasioneel open te stellen voor het publiek

Op grond van een ordonnantie van 25 april 2024 kan de Brusselse Regering de verplichting opleggen om uitzonderlijke goederen, dat wil zeggen goederen die zijn ingeschreven op de Werelderfgoedlijst van UNESCO, occasioneel open te stellen voor het publiek. De vennootschap die eigenaar is van het Stocletpaleis, waarvan de openstelling voor het publiek op basis van die ordonnantie zou kunnen worden opgelegd, vordert de vernietiging ervan. Het Hof merkt op dat de bestreden ordonnantie een legitieme doelstelling van algemeen belang nastreeft, namelijk het recht op culturele ontplooiing waarborgen door het Brusselse erfgoed toegankelijker te maken voor het publiek. Het Hof oordeelt niettemin dat de ordonnantie geen billijk evenwicht tot stand brengt tussen, enerzijds, die doelstelling en, anderzijds, de bescherming van het eigendomsrecht en van het recht op eerbiediging van het privéleven van de eigenaar van het uitzonderlijke goed. Het Hof oordeelt onder andere dat de verplichte openstelling voor het publiek het gewoonlijke gebruik door de eigenaar van dat goed in aanzienlijke mate kan verstoren en zelfs onmogelijk kan maken en dat die openstelling ingrijpende gevolgen kan hebben voor het privéleven wanneer het goed bestemd is voor een louter privaat gebruik, in intieme kring, door de eigenaar en zijn naasten. Het Hof vernietigt bijgevolg de bestreden ordonnantie.

1. Context van de zaak

De ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 25 april 2024 « over de opwaardering en de occasionele opening voor het publiek van uitzonderlijke goederen » maakt het voor de Brusselse Regering mogelijk om op te leggen dat uitzonderlijke goederen, dat wil zeggen goederen die zijn ingeschreven op de Werelderfgoedlijst van UNESCO, occasioneel worden opengesteld voor het publiek.

De vennootschap die eigenaar is van het Stocletpaleis, waarvan de openstelling voor het publiek op basis van die ordonnantie zou kunnen worden opgelegd, vordert de vernietiging ervan.

2. Onderzoek door het Hof

De verzoekende partij voert aan dat de verplichte openstelling van een uitzonderlijk goed voor het publiek strijdig is met het eigendomsrecht (artikel 16 van de Grondwet en artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het EVRM) en met het recht op eerbiediging van het privé- en gezinsleven (artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het EVRM).

Het Hof merkt allereerst op dat de bestreden ordonnantie het recht op culturele ontplooiing beoogt te waarborgen door het Brusselse erfgoed toegankelijker te maken voor het publiek. Dat is een legitieme doelstelling van algemeen belang.

Het Hof onderzoekt vervolgens of de bestreden ordonnantie een billijk evenwicht tot stand brengt tussen die doelstelling, enerzijds, en de bescherming van het eigendomsrecht en van het recht op eerbiediging van het privéleven van de eigenaar van het uitzonderlijke goed, anderzijds.

Ten eerste merkt het Hof op dat de bestreden ordonnantie niet tot de bescherming van het uitzonderlijke goed strekt, maar de toegankelijkheid ervan voor het publiek beoogt mogelijk te maken. Dat komt bovenop de beschermingsmaatregelen die uit andere wetgevingen voortvloeien en die het gebruik van de eigendom reeds op verregaande wijze kunnen beperken. Bovendien zou de verplichte openstelling voor het publiek de instandhouding van het uitzonderlijke goed in de praktijk kunnen bemoeilijken en het kunnen blootstellen aan risico's op materiële schade.

Ten tweede oordeelt het Hof dat de verplichte openstelling van een uitzonderlijk goed voor het publiek het rustige genot en het gewoonlijke gebruik door de eigenaar van dat goed in aanzienlijke mate kan verstoren en zelfs onmogelijk kan maken. De bestreden ordonnantie voorziet erin dat de periodes waarin het uitzonderlijke goed wordt opengesteld kunnen oplopen tot vijftien dagen per jaar, zodat het mogelijk is dat de eigenaar gedurende meerdere weken niet over dat goed kan beschikken.

Ten derde merkt het Hof op dat het mogelijk is dat een uitzonderlijk goed een woning, verblijfplaats of persoonlijk onderkomen is en aldus bestemd is voor een louter privaat gebruik, in intieme kring, door de eigenaar en zijn naasten. De fysieke aanwezigheid van derden op een dergelijke plaats kan eraan in de weg staan dat de eigenaar er sociale en familiale relaties onderhoudt. Daarenboven krijgen derden tijdens hun bezoek inkijk in de besloten, persoonlijke leefomgeving van de eigenaar. De bestreden ordonnantie kan dus ingrijpende gevolgen hebben voor het privéleven van de betrokken eigenaars.

Ten vierde stelt het Hof vast dat de Brusselse wetgever andere, minder beperkende, maatregelen, zoals een virtueel bezoek, kennelijk niet serieus heeft overwogen.

Ten vijfde en ten slotte onderzoekt het Hof de voorziene compensaties. Hoewel de bestreden ordonnantie erin voorziet dat alle kosten verbonden aan de openstelling voor het publiek ten laste zijn van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, met inbegrip van de eventuele kosten om ergens anders te verblijven gedurende de openstelling van het goed voor het publiek, geldt de tenlasteneming van die laatste kosten uitsluitend voor de personen die in het bevolkingsregister ingeschreven zijn op het adres van het goed, en niet voor andere personen die regelmatig in dat goed verblijven of het op een andere wijze aanwenden voor de uitoefening van activiteiten die tot hun privéleven behoren. Daarenboven sluit de bestreden ordonnantie uitdrukkelijk « alle compensatie voor genotsstoornissen of eventuele waardeverliezen » uit. Volgens het Hof kunnen de genotsstoornissen of waardeverliezen echter wezenlijk van aard zijn. Hoewel de eigenaar aanspraak kan maken op minstens de helft van de inkomgelden, waarborgt de bestreden ordonnantie geenszins dat die inkomgelden in een redelijke verhouding staan tot de lasten voor de eigenaar.

Het Hof besluit daaruit dat de bestreden ordonnantie geen billijk evenwicht tot stand brengt tussen, enerzijds, de doelstelling om het recht op culturele ontplooiing te waarborgen door het

Brusselse erfgoed toegankelijker te maken voor het publiek en, anderzijds, de bescherming van het eigendomsrecht en van het recht op eerbiediging van het privéleven van de eigenaars van een uitzonderlijk goed.

3. Besluit

Het Hof vernietigt de ordonnantie van 25 april 2024.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21 | [Thomas Leys](#) | 02/500.12.60

Volg het Hof via [LinkedIn](#)